

Temat: **Walec**

Po dzisiejszej lekcji będziesz umiał:

- ▶ obliczać pole powierzchni bocznej i całkowitej walca oraz jego objętość za pomocą odpowiednich wzorów;
- ▶ narysować siatkę walca;
- ▶ nazwać elementy charakterystyczne walca.

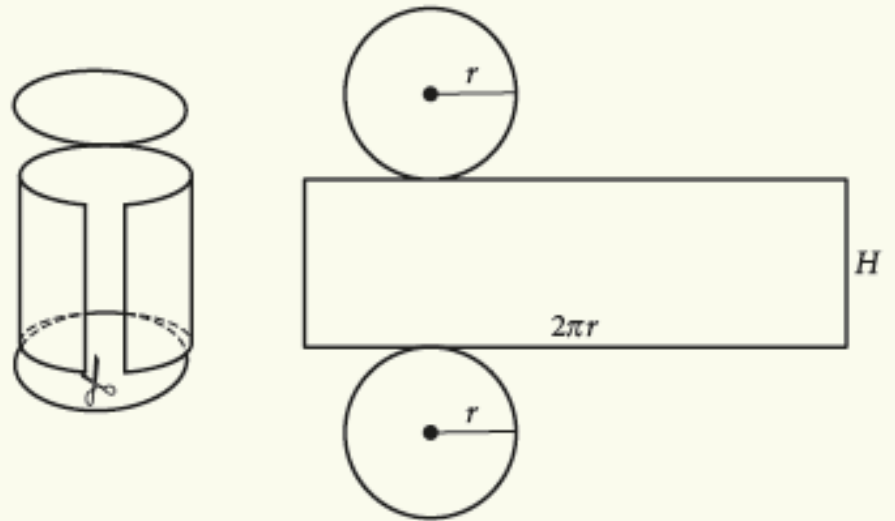
Walec to bryła otrzymana przez obrót prostokąta wokół prostej zawierającej jeden z jego boków lub wokół prostej będącej jego osią symetrii. Prostą tę nazywamy ***osią walca***

<https://www.geogebra.org/m/krss5tgj>

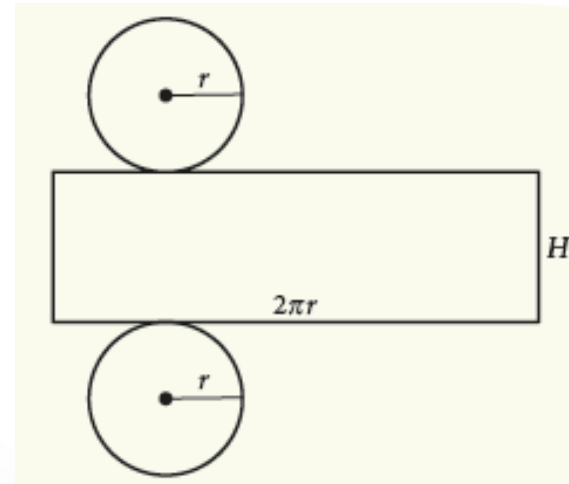
Podstawami walca są koła o takim samym promieniu, a jego wysokością jest dowolny odcinek łączący podstawy walca i do nich prostopadły

<https://www.geogebra.org/m/z2wwgmtc>

Jeśli powierzchnię
boczną walca
o promieniu podstawy r
i wysokości H
rozetniemy prostopadle
do jego podstawy
i rozwiniemy, to
otrzymamy prostokąt
o wymiarach $2\pi r \times H$

Pole powierzchni całkowitej walca o promieniu podstawy r i wysokości H wyraża się wzorem:

$$\begin{aligned}P_c &= 2P_p + P_b = 2\pi r^2 + 2\pi rH \\ &= 2\pi r(r + H)\end{aligned}$$

Walec ma zastosowanie w różnych dziedzinach działalności człowieka.

Jakie przedmioty w życiu codziennym swoim kształtem przypominają walec?

www.menti.com

KOD 52597732

ZADANIE BRANŻOWE

Na zdjęciu ukazano puszkę z karmą dla kotów. Oblicz, jakie jest łączne pole powierzchni etykiet naklejonych na 1000 takich puszek. Wynik podaj z dokładnością do dziesiątej części metra kwadratowego.

ROZWIĄZANIE

$$\begin{aligned}P_b &= 2\pi r \cdot H = 2\pi \cdot 4 \cdot 8 \\ &= 64\pi \approx 200.96[\text{cm}^2]\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}1000 \cdot 200,96 &= 200960[\text{cm}^2] \\ &\approx 20,1[\text{m}^2]\end{aligned}$$

Odpowiedź:

łącznie pole powierzchni etykiet wynosi $20,1\text{m}^2$.

ZADANIE BRANŻOWE

<https://www.geogebra.org/m/K295mYpB>

ROZWIĄZANIE

$$r = 2m, H = 5m$$

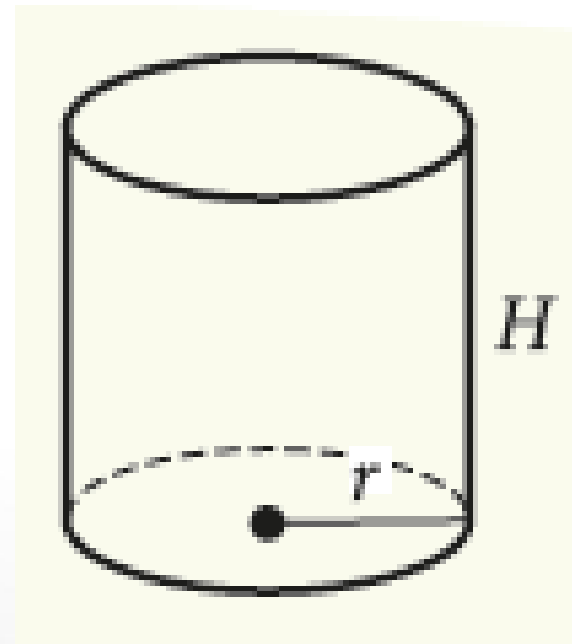
$$\begin{aligned}\frac{1}{2} \cdot [2\pi r(r + H)] &= \pi r(r + H) \\ &= 3,14 \cdot 2(2 + 5) = 43,96 \\ &\approx 44[m^2]\end{aligned}$$

Odpowiedź:

Aby pokryć namiot, pan Jerzy potrzebuje co najmniej $44m^2$ folii.

Objętość walca
o promieniu podstawy r
i wysokości H wyraża się
wzorem:

$$V = P_p \cdot H = \pi r^2 \cdot H$$

ZADANIE BRANŻOWE

Producent rur z tworzywa sztucznego otrzymał zlecenie wykonania rurki o wymiarach podanych na rysunku. Oblicz, ile waży taka rurka, jeśli zrobiono ją z tworzywa o gęstości $1,41 \text{ g/cm}^3$. Wynik podaj z dokładnością do 1 g .

ROZWIĄZANIE

Promień zewnętrznego walca $r_z = 2,5cm$

Promień wewnętrznego walca $r_w = 2cm$

$$\begin{aligned} V &= V_z - V_w = \pi r_z^2 \cdot H - \pi r_w^2 \cdot H \\ &= 3,14 \cdot (2,5cm)^2 \cdot 200cm - 3,14 \\ &\quad \cdot (2cm)^2 \cdot 200cm \\ &= 3925cm^3 - 2512cm^3 = 1413cm^3 \end{aligned}$$

$$1413cm^3 \cdot 1,41 \frac{g}{cm^3} = 1992,33g$$

Odpowiedź: Rurka waży 1992g

Zadanie

Oblicz objętość walca o wysokości 8 cm , którego pole powierzchni bocznej jest równe 32 cm^2 .

ROZWIĄZANIE

$$V = P_p \cdot H$$

$$P_b = 2\pi r \cdot H$$

$$32\pi = 2\pi r \cdot 8 \quad | : 16\pi$$

$$r = 2[\text{cm}]$$

$$V = \pi r^2 \cdot H = \pi \cdot 2^2 \cdot 8 = 32\pi[\text{cm}^3]$$

Odpowiedź:

Objętość walca jest równa $32\pi\text{cm}^3$

PRACA DOMOWA

Naszkić siatkę walca o promieniu podstawy długości 2cm i wysokości równej 3cm .

Do prezentacji zostały wykorzystane materiały
z podręcznika:

To się liczy! Podręcznik do matematyki dla branżowej
szkoły pierwszego stopnia, klasa 3

Autor: Karolina Wej, Wojciech Babiański

Wydawnictwo: Nowa Era 2021

Beata Barchacka